

Nr 37

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 31 mars 1967 dagtecknad proposition, nr 119, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och protokoll hållet i lagrådet, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

**om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. förordningen den 16 maj 1884
(nr 25) angående patent**

Härigenom förordnas, att 4 § 3 mom. förordningen den 16 maj 1884 angående patent¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

4 §.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av tvåhundra kronor.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av fyrahundra kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1967.

I samband med propositionen har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 835 av herr *Stefanson m. fl.* samt II: 1039 av herr *Löfgren m. fl.* vari hemställes att riksdagen måtte avslå den i propositionen gjorda framställningen.

¹ Senaste lydelse av 4 § 3 mom. se 1958:423.

1 Bihang till riksdagens protokoll 1967. 9 saml. 1 avd. Nr 37

Departementschefen

Vid lagrådsremissen yttrade *föredragande departementschefen, statsrådet Kling*, följande.

I prop. 1966: 1 (bil. 12 s. 145) behandlades vissa frågor rörande avgifter vid patent- och registreringsverket. Därvid framhölls, att patent- och registreringsverket skall vara självfinansierande, dvs. de patent-, varumärkes- och bolagsregistreringsavgifter som verket uppbär skall avvägas så, att statsverkets intäkter av avgifterna i huvudsak motsvarar kostnaderna. Enligt patent- och registreringsverkets beräkningar skulle emellertid vid oförändrade avgifter inkomsterna för budgetåret 1966/67 inte täcka utgifterna. Med hänsyn härtill anförde chefen för handelsdepartementet, att vissa varumärkes- och bolagsregistreringsavgifter borde höjas. Beträffande patentavgifterna borde dock — i avvaktan på den nordiska patentlagstiftningen — inga åtgärder vidtas.

Förslag till ny patentlag har förelagts riksdagen genom prop. 1966: 40. Enligt förslaget skulle den nya lagstiftningen träda i kraft den 1 januari 1967. Så blev emellertid inte fallet. I prop. 1967: 1 (bil. 12 s. 118) förmodades, att den nya patentlagen skulle kunna träda i kraft den 1 juli 1967. Riksdagens behandling av prop. 1966: 40, som sker i samarbete med de övriga nordiska parlamenten, har emellertid ännu inte avslutats, och ikraftträdandet torde komma att uppskjutas ytterligare.

I detta läge har patent- och registreringsverket i skrivelse den 22 februari 1967 på nytt tagit upp frågan om höjning av avgifterna enligt förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent. I skrivelsen anför, att verkets underskott för patentärenden torde komma att uppgå till omkring 3 milj. kr. innevarande budgetår och till omkring 2,9 milj. kr. under budgetåret 1967/68.

I samråd med chefen för handelsdepartementet har jag funnit, att de av verket angivna underskotten vid verkets patentavdelning är av sådan omfattning att patentavgifterna bör höjas vid budgetårsskiftet. Därvid bör tillses, att höjningen inte försvårar en anpassning till vad som kan bli gällande efter genomförandet av den nordiska patentlagstiftningen.

I en för patent- och registreringsverket utarbetad långsiktssplan som omnämnts i prop. 1967: 1 (bil. 12 s. 117) har föreslagits, att ansökningsavgiften skulle höjas från 200 till 400 kr. En sådan höjning kan enligt verket beräknas ge ett inkomstillskott av 3,7 milj. kr. Av de remissinstanser som yttrat sig över planen i denna del har de flesta godtagit en sådan höjning. Det föreslagna beloppet står även i god överensstämmelse med de avgiftsnivåer om vilka enighet nåtts vid nordiska överläggningar på departementsplanet. För egen del anser jag detta belopp väl avvägt. Höjningen av ansökningsavgiften kräver ändring i 4 § patentförordningen. Ändringen bör träda i kraft den 1 juli 1967.

Lagrådet

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Motionerna

Till stöd för yrkandet i motionerna anföres bl. a. följande.

Den tidigare intagna ståndpunkten att höjning av patentavgifterna borde anstå till dess den nya patentlagen träder i kraft kan fortfarande ha fog för sig, även om ett dröjsmål beklagligt nog uppstått. I varje fall är det otillfredsställande att nu utbryta en del av avgiftsgrupperna och höja dessa med 100 %. Det kan vara av intresse att redovisa storleksordningen av de olika avgiftsgrupperna. Härvid kan uppgifter i patentverkets budgethandlingar, bil. 11 a i verkets petitaframställning för budgetåret 1967/68 ge vägledning:

Belopp i 1 000-tal kr.	1965/66 Inkomster	1966/67 Inkomster
1. Avgifter i patentärenden:		
a) ansökningsavgifter.....	3 293	3 500
b) årsavgifter	11 513	12 400
c) utfärdningsavgifter	846	900
d) återupplivningsavgifter	33	35
e) besväravgifter	53	57
f) avgifter för försålda publikationer och reproduktioner	820	850
	<u>16 558</u>	<u>17 742</u>

Ansökningsavgifternas andel av de sammanlagda avgifterna uppgår alltså enligt dessa uppgifter till endast mellan 19 och 20 %. Även om mindre ändringar uppstår i de verkliga slutsiffrorna för budgetåret 1966/67 kan andelen beräknas till ca 20 %.

Att nu utbryta en del av avgiftsgrupperna, vilken motsvarar ca 20 % av de samlade avgiftsbeloppen och höja denna avgiftsdelen med 100 % omöjliggör en sakligt betingad avvägning av de olika avgiftsgruppernas inbördes förhållande vid en höjning av patentavgifterna. Detta är i och för sig ett tillräckligt starkt vägande skäl för att nu ej vidtaga den genom propositionen föreslagna höjningen av ansökningsavgifterna. Om hänvisning till principen om patentverkets självfinansiering göres i samband med uppgiften om det beräknade underskottet för innevarande och kommande budgetår så vill vi dock hänvisa till uppgiften i patentverkets petitaskrivelse av den 13 september 1966, där det på s. 13 konstateras, att patentverket under budgetåren 1958/59—1965/66 lämnat ett ekonomiskt överskott om ca 13 miljoner kr.

Det måste anses vara helt rimligt att täckning av viss avdelnings inom verket kostnader för ett eller annat budgetår ej uppnås genom gällande avgifter. Om de ovan redovisade sifferuppgifterna för avgifter under bud-

getåret 1966/67 lages som utgångspunkt för en uppskattning av tänkta avgiftshöjningar, så utgör summan för andra avgifter än ansökningsavgifter 17 742 — 3,5 miljoner kr. eller 14 242 miljoner kr. En höjning av dessa andra avgifter med endast 25 % utgör således ett belopp av ca 3,56 miljoner kr. Om härtill lägges en höjning av ansökningsavgiften med endast hälften av den nu föreslagna höjningen eller 50 % höjning, så skulle den sammanlagda avgiftshöjningen uppgå till ca 5,4 miljoner kr. Skulle däremot hela den nu föreslagna höjningen av ansökningsavgiften läggas till ovannämnda ca 3,56 miljoner kr., så skulle den sammanlagda avgiftshöjningen bli ca 7,26 miljoner kronor. Verket har i sin petitaskrivelse av den 13 september 1966 uppgivit sig vid höjning av patentavgifterna ämna eftersträva att uppnå full kostnadstäckning med ca 10 % säkerhetsmarginal. Ser man denna uppgift mot bakgrunden av ett beräknat underskott av ca 3 miljoner kronor för budgetåret 1966/67 och 2,9 miljoner kronor för budgetåret 1967/68 så framstår det klart *dels* att säkerhetsmarginaler av helt annan storleksordning uppstår för ett isolerat betraktat budgetår och *dels* hur otillfredsställande det måste vara att vidtaga höjning av enbart en mindre del av avgiftsgrupperna utan att samtidigt kunna bedöma hur en skälig total avgiftshöjning bör fördelas på olika avgiftsgrupper.

— — —

För närvarande är eftersläpningen i fråga om behandlingen av patentansökningar orimligt stor. Nära 62 000 ansökningar ligger ej avgjorda. Genomsnittstiden för behandlingen av patentansökningar är ca 5 år, och för de oftast mycket betydelsefulla patentärenden, som också går över besväravdelningen är genomsnittstiden för behandlingen ca 10 år. Detta skall ses mot bakgrunden av att den totala skyddstiden nu är 17 år.

— — —

Då riksdagen helt nyligen motsatt sig i och för sig mycket måttfulla förslag om ökade anslag för utökade granskningsresurser inom patentverket, så anser vi även de härigenom anförda skälen klart tala mot att nu godkänna en höjning av avgifter för patentansökningar.

Utskottet

Genom förevarande proposition föreslås att ansökningsavgiften i patentärenden höjs från 200 till 400 kr.

I motioner som väckts i anledning av propositionen hemställes att den måtte avslås. Som skäl härför anföres att höjningen bör anstå tills den nya patentlagen träder i kraft. Vidare framhålles att ansökningsavgifterna blott utgör ungefär 20 procent av de sammanlagda patentavgifterna samt att en höjning av ansökningsavgifterna med 100 procent omöjliggör en sakligt betingad avvägning i ett sammanhang av förhållandet mellan de olika avgiftsgrupperna. Motionärerna påpekar också att patentverket under budgetåren 1958/59—1965/66 lämnat ett överskott om cirka 13 milj. kr. och anser det rimligt att kostnaderna för en avdelning inom verket ett eller annat budgetår ej täcks av avgifter. Såsom ytterligare skäl mot den föreslagna

avgiftshöjningen anföres att patentverkets service är otillfredsställande genom den stora eftersläpningen vid behandlingen av patentansökningar.

Utskottet vill anföra följande. Den föreslagna höjningen har sin grund i den utav statsmakterna antagna principen att avgifterna i patentärenden skall anpassas på sådant sätt att inkomsten täcker kostnaden för verksamheten. Som närmare framgår av propositionen beräknas underskott uppkomma vid patentverkets patentavdelning både innevarande budgetår och, om avgiftsnivån behålles oförändrad, även nästa budgetår. Underskotten har ansetts kräva höjning av ansökningsavgiften från och med den 1 juli 1967. Den föreslagna höjningen, som föregåtts av nordiska överläggningar, överensstämmer med beräkningar inom patentverket och har godtagits av flertalet av de remissinstanser som yttrat sig i frågan. Utskottet har för sin del ingen erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med avslag å förevarande motioner I: 835 och II: 1039, måtte bifalla förevarande proposition, nr 119.

Stockholm den 9 maj 1967

På första lagutskottets vägnar:

ERIK SVEDBERG

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Erik Svedberg (s), fröken Mattson (s), herrar Hjorth (s), Svanström (cp), Schött (h), fru Lilly Ohlsson (s), herrar Lidgard (h) och Hilding (fp)*;

från andra kammaren: fru Löfqvist (s), herrar Svensson i Vå (cp), Gustafsson i Borås (fp)*, fröken Andersson i Strängnäs (s), fru Lindekvist (s), herrar Jönsson i Malmö (s), Sjöholm (fp) och fru Heurlin (h).

* Ej närvarade vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Svanström* (cp), *Schött* (h), *Lidgard* (h), *Hilding* (fp), *Svensson* i Vå (cp), *Gustafsson* i Borås (fp), *Sjöholm* (fp) och fru *Heurlin* (h), vilka ansett

dels att tredje stycket i utskottets yttrande bort erhålla följande lydelse.

Utskottet finner det i och för sig befogat att underskotten vid patentverkets patentavdelning täcks av ökade inkomster. I likhet med motionärerna anser dock utskottet det vara otillfredsställande att, såsom föreslås i pro-

positionen, detta sker medelst en höjning enbart av ansökningsavgiften och dessutom i en sådan omfattning att en sakligt betingad avvägning mellan de olika grupperna av avgifter i patentärenden omöjliggörs. Såsom ytterligare skäl mot den föreslagna avgiftshöjningen vill utskottet anföra såväl att patentverkets service är långt ifrån tillfredsställande som att arbete på en ny patentlag pågår.

dels ock att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande motioner, I: 835 och II: 1039, måtte avslå det genom förevarande proposition, nr 119, framlagda förslaget.